

Bydgoszcz, 8 lutego 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.3.8.2018.MT/JK/JL

Pan
Joanna Przybyszewska
Kierownik PCPR
w Lipnie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn.zm.) oraz § 4 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Adama Mickiewicza 58, 87-600 Lipno (zwanym dalej PCPR lub Centrum) przeprowadzona została w dniach: 12, 13 grudnia 2018 r. oraz 8, 10, 15 stycznia 2019 r. kontrola prawidłowości.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. JK - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującą zespołem inspektorów,
2. MT - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
3. JL - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

na podstawie Upoważnienia Nr 817/2018 z dnia 27 listopada 2018 r.

w zakresie:

- realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- zatrudnienia pracowników realizujących zadania z ww. ustawy z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do 11 grudnia 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono głównie w oparciu o rozmowę z panią Joanną Przybyszewską – Kierownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie oraz w oparciu o analizę prowadzonej dokumentacji.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena

I. Uregulowania prawne dotyczące wyznaczenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako podmiotu realizującego zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr IV/18/1999 Rady Powiatu Lipnowskiego z dnia 12 marca 1999 r. PCPR działa obecnie na podstawie Statutu z dnia 12 marca 1999 r. stanowiącego załącznik do przyjętej Uchwały Nr IV/18/1999 Rady Powiatu Lipnowskiego. Statut zmieniono Uchwałą Nr XVIII/109/2012 Rady Powiatu w Lipnie z dnia 27 lutego 2012 roku. W dokumencie uwzględniono ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwanej dalej ustawą).

Aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny został wprowadzony Uchwałą Nr 317/2018 Zarządu Powiatu w Lipnie z dnia 7 lutego 2018 r., zmieniony Uchwałą Nr 365/2018 Zarządu Powiatu Lipnowskiego z dnia 27 czerwca 2018 r., w załączniku której, ujęto strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie.

Regulamin Organizacyjny określa podstawowy zakres zadań, strukturę organizacyjną jednostki, zasady jej kierowania i funkcjonowania, a także zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy. W Regulaminie wyszczególnione są zadania pracownika ds. usamodzielnienia wychowanków, Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kontrolujący zwrócili uwagę, iż spośród zadań należących do organizatora nie uwzględniono części zadania, o którym mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 2 ustawy, który zobowiązuje PCPR do wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Wyszczególnione w Regulaminie Organizacyjnym zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej odpowiadają wszystkim zawartym w art. 77 ust. 3 ustawy.

Kierownikiem PCPR od 16 kwietnia 2003 r. jest pani Joanna Przybyszewska powołana na powyższe stanowisko Uchwałą Nr 20/2003 Zarządu Powiatu w Lipnie z dnia 14 kwietnia 2003 r.

Kierownik PCPR – pani Joanna Przybyszewska posiada upoważnienia Starosty Lipnowskiego do:

- wydawania w imieniu Starosty Lipnowskiego decyzji indywidualnych w sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu,
- wydawania opinii w sprawach czasowego sprawowania pieczy zastępczej nad dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez rodzinę zastępczą lub prowadzących rodzinny dom dziecka,
- prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zarządzeniem Starosty Powiatu Lipnowskiego Nr 51/2011 dnia 3 listopada 2011 r. wyznaczono Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Lipnowskim.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie jako organizator pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy, który stanowi, iż w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, iż w PCPR powołano zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, a Kierownik PCPR koordynuje i nadzoruje pracę zespołu. Zadania Zespołu Pieczy Zastępczej zostały sformułowane w § 19 Regulaminu Organizacyjnego.

II. Zatrudnienie w PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy udziale zatrudnionych pracowników merytorycznych.

W okresie objętym kontrolą zatrudniano:

l.p	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wykształcenie/ kwalifikacje
1.	XX	koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: pedagogika spec. pedagogika ogólna
2.	XX	koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia licencjackie: pedagogika, spec. resocjalizacja
3.	XX	Inspektor ds. pieczy zastępczej i świadczeń dla rodzin zastępczych	Studia magisterskie: administracja

Ponadto w PCPR w Lipnie zatrudniony jest pracownik socjalny – XX., która realizuje zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku dla rodzin zastępczych, nie objętych jego opieką. Pracownik posiada wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika w zakresie pracy socjalnej. Na dzień kontroli organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Lipnie zatrudniał 2 koordynatorów, 1 pracownika socjalnego wykonującego zadania koordynatora na podstawie art. 77 ust. 1a ustawy oraz inspektora ds. rodzinnej pieczy zastępczej i świadczeń dla rodzin zastępczych.

Szczegółowej analizie poddano kwalifikacje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i ustalono, że spełniali oni warunek zawarty w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy dotyczący wykształcenia. W aktach pracowników znajdowały się oświadczenia o spełnianiu warunków z art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika zatrudnieni koordynatorzy nie łączą swojej pracy z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego i nie prowadzą postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co stanowi prawidłową realizację zapisu art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zatrudnieni przez Kierownika PCPR koordynatorzy wykonują swoją pracę zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, a umowy zawierają wszystkie zadania wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy. W PCPR od dnia 1 stycznia 2019 r. zatrudniono psychologa p. XX. w ramach umowy zlecenie. Wcześniej stanowisko psychologa pełniły panie XX i XX. Analiza kwalifikacji psychologów zatrudnianych przez Centrum wykazała spełnianie przez nich wymogów art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy.

III. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 182 ust. 5, w związku z ust. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie składa Radzie Powiatu coroczne sprawozdania z działalności centrum oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wraz z wykazem potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

Analizując sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie za rok 2017 stwierdzono, iż dokument stanowi szczegółowy opis sytuacji Powiatu Lipnowskiego w zakresie pieczy zastępczej. Ujęto w nim rodzaje form pomocy dla rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków przebywających lub opuszczających pieczę zastępczą. W sprawozdaniu zawarto również dane statystyczne, odnoszące się do świadczeń dla rodzin zastępczych, porozumień między

powiatami, a także dane o finansach związanych z instytucjonalną pieczą zastępczą. Przedstawiono zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 182 ust. 5 ustawy.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lipnowskim na lata 2015 - 2017 przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Lipnie Nr IV/23/2015 z dnia 6 marca 2015 r. oraz na lata 2018 - 2020 przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Lipnie Nr XXXIX/236/2018 z dnia 15 marca 2018 r. Aktualny dokument zawiera charakterystykę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu oraz limit rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy. W obowiązującym Programie został ustalony limit rodzin zastępczych zawodowych na czas obowiązywania programu (tj. na okres 3 lat) z wyszczególnieniem ilości rodzin na poszczególne lata. W Programie został wytyczony cel główny jakim jest stworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na formy rodzinne, cele szczegółowe oraz zadania do realizacji. Wymieniono również odbiorców i realizatorów Programu. Zespół kontrolujący pozytywnie ocenił zarówno sprawozdanie, jak i Powiatowy Program.

IV. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

• Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W myśl ww. artykułu ust. 5, do prowadzenia tego rejestru starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. W powiecie lipnowskim, na podstawie upoważnienia Starosty, Kierownik prowadziła taki rejestr, zawierający dane wymienione w ustawie i dotyczące osób z terenu powiatu lipnowskiego. Rejestr zawierał wszystkie informacje określone w art. 46 ust. 2 ustawy. Zespół kontrolujący zwrócił jednak uwagę na fakt funkcjonowania 1 rodziny niezawodowej Pani XX, gdzie źródłem dochodu jest praca dorywcza. Zgodnie z art. 42 ust. 3 ustawy w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej, co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów. Z wyjaśnienia Kierownika PCPR wynika, że osoba ta w momencie ustanowienia rodziny zastępczej posiadała stałą pracę, jednak w trakcie funkcjonowania rodziny zastępczej praca ta została utracona. Informacja o braku stałego źródła dochodu powinna się, zdaniem kontrolujących, znaleźć w opiniach przekazywanych do Sądu oraz ocenach rodziny, a sama rodzina powinna być motywowana do podjęcia zatrudnienia. Dane z rejestru do właściwego Sądu przekazuje Starosta, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy. Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy osoby, zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pełniące funkcję rodziny zastępczej są obowiązane m.in. do przedstawienia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. PCPR w Lipnie wykazywało dużą dbałość o realizację ww. zapisu ustawy. Przed końcem upływu obowiązywania danego dokumentu wysyłało do rodziców zastępczych przypomnienie o obowiązku dostarczenia do Centrum m.in. zaświadczeń lekarskich. Ponadto z przedstawionej do kontroli tabeli wynika, że wszystkie rodziny posiadają aktualne badania lekarskie oraz opinie psychologiczne.

Zespół kontrolujący zwrócił uwagę na sporządzone opinie psychologiczne dla osób pełniących funkcje środowisk zastępczych na terenie powiatu. Dokument ten niekiedy tworzony był dla obojga małżonków wspólnie, bez indywidualnej charakterystyki i wyników badań dla każdego z osobna (opinia p. X z dnia 15 listopada 2018 r.). Zdaniem zespołu kontrolującego opinie powinny być sporządzane dla każdego z kandydatów oddzielnie. Ponadto zgodnie z Oświadczeniem Kierownika PCPR kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych dostarczają opinie o posiadaniu motywacji i predyspozycji, o której mowa w art. 42 ustawy we własnym zakresie. PCPR w Lipnie nie zwracał kosztów poniesionych za wystawienie takich opinii. Problem omówiono w rozmowie z Kierownikiem Centrum, gdyż zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy, do zadań organizatora należy zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka. Sytuacja, w której kandydaci we własnym zakresie poddają się badaniom psychologicznym jest niedopuszczalna. W rozmowie podsumowującej Kierownik PCPR zapewniła, że koszty za wydanie opinii będą zwracane, a po spełnieniu warunku dotyczącego 2-letniego doświadczenia przez nowo zatrudnioną psycholog badania będą przeprowadzane na miejscu. Zespół kontrolujący zwrócił również uwagę na fakt dysponowania przez Centrum opiniami wystawionymi przez różnych psychologów i zweryfikował spełnianie przez nich warunków, o których mowa w art. 42 ust. 5 pkt 5b ustawy. Kierownik PCPR w protokole pisemnych wyjaśnień wskazała, iż psychologowie wystawiający opinie posiadają minimum 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, a dokumenty potwierdzające ten fakt w przypadku 2 psychologów znajdują się w posiadaniu Centrum.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie zapewnia dzieciom pieczę w rodzinach zastępczych. Na dzień 1 stycznia 2017 r. funkcjonowały 3 rodziny zastępcze zawodowe dla 11 dzieci, 17 rodzin niezawodowych, sprawujących opiekę nad 21 dziećmi oraz 35 rodzin spokrewnionych dla 46 dzieci, a także 1 rodzinny dom dziecka. W omawianym roku powstała 1 rodzina spokrewniona dla 2 dzieci oraz 3 rodziny niezawodowe. Na dzień 5 grudnia 2018 r. nadal funkcjonowały 3 rodziny zawodowe, w tym 1 pogotowie, 16 rodzin niezawodowych oraz 35 spokrewnionych. W 2018 r. powstało 5 rodzin spokrewnionych dla 8 dzieci. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu lipnowskiego przestało funkcjonować łącznie 9 rodzin zastępczych, głównie z przyczyn usamodzielnienia się wychowanków oraz powrotu do rodziny biologicznej. W jednym przypadku rodzina przestała funkcjonować ze względu na umieszczenie wychowanki w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. W rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w 2017 r. pozostawało 22 dzieci i podpisano w tej sprawie 13 porozumień. Natomiast w 2018 r. obowiązywało 16 porozumień dla 25 dzieci. Na terenie powiatu lipnowskiego przebywają dzieci pochodzące z innych powiatów. W 2017 r. obowiązywały w tej sprawie 4 porozumienia, w 2018 r. – 5 porozumień. Wszystkie orzeczenia

sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej były przez PCPR w Lipnie realizowane na bieżąco. Dane statystyczne na temat zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu przedstawiła w formie pisemnej Kierownik PCPR.

Kontrolujący poddali wycinkowemu sprawdzeniu i analizie dokumentację prowadzoną dla wybranych rodzin spokrewnionych, niezawodowych oraz wszystkich rodzin zawodowych oraz rdd aktualnie funkcjonujących na terenie powiatu lipnowskiego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie nie posiada procedury kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze. Zgodnie z pisemnym oświadczeniem kierownika Centrum pierwszym etapem dokonywania kwalifikacji jest ocena spełniania przez nich warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 oraz 2 ustawy. Ocena ta zostaje dokonywana po przeprowadzeniu analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dokonywanej przez pracownika socjalnego, który w tym celu udaje się do środowiska kandydatów. Potencjalni rodzice dostarczają również zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia oraz opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kandydaci na rodziny niezawodowe muszą udokumentować, że co najmniej jedna z osób tworzących rodzinę posiada stałe źródło dochodu. Kierownik Centrum występuje również do Krajowego Rejestru Karnego z zapytaniem o udzielenie informacji o osobie oraz sprawdza, czy kandydat nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Po dokonaniu ww. oceny wydawana jest wstępna akceptacja będąca podstawą do odbycia szkolenia.

Proces kwalifikacji rodziny zastępczej zespół szczegółowo przeanalizował na podstawie dokumentacji rodzin: XX, XX oraz XX. Proces oceniono pozytywnie. Zespół kontrolujący zwrócił jednak uwagę na brak w dokumentacji rodziny S. potwierdzeń spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy. W rozmowie z panią Kierownik ustalono, że w przypadku ww. rodziny oświadczenia złożone zostały w Kwestionariuszu dotyczącym osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zespół przeanalizował dokument i ustalił, że informacja o spełnianiu obowiązków z art. 42 ustawy znajduje się w części IX dokumentu, tj. ocenie sytuacji rodziny, opinii pracownika socjalnego. Część ta zostaje uzupełniona przez pracownika socjalnego, a nie przez rodzinę zastępczą. Brak jest więc wiarygodnych dokumentów potwierdzających spełnianie przez kandydatów warunków z art. 42 ustawy.

Na temat realizacji zadań z art. 76 ust. 4 pkt. 3 i 4 ustawy, spoczywających na organizatorze pieczy na terenie powiatu, tj. organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, Kierownik PCPR złożyła pisemne oświadczenie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie w 2017 r. skierowało na szkolenia 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie zostało zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu w ramach projektu partnerskiego: „Rodzina w Centrum”. Szkolenie przeprowadzone zostało przez Towarzystwo Pomocy Dziecku i Rodzinie „Imo pectore” na podstawie programu „Moja rodzina – zastępcza rodzina” w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin zajęć praktycznych. W 2018 r. na szkolenie zostało skierowane 1 małżeństwo. Szkolenie to przeprowadza Kujawsko – Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu Oddział w Jaksicach – planowany termin ukończenia szkolenia to luty 2019 r. Zgodnie z Oświadczeniem, na terenie powiatu lipnowskiego nie funkcjonują rodziny, które nie ukończyły obowiązkowego szkolenia. PCPR w Lipnie w okresie objętym kontrolą nie prowadziło szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione. W zakresie realizacji art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy tj. zapewnienia szkoleń podnoszących kwalifikacje, Kierownik PCPR oświadczyła, że w roku 2017 r. dwie rodziny zastępcze wzięły udział w szkoleniu warsztatowym organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu pn. „ADHD, bunt, opór – jak to opanować wśród dzieci”, natomiast w 2018 r. dwie rodziny zastępcze brały udział w „Kursie wspomagającym rozwój i naukę dziecka” w ramach projektu „Rodzina w Centrum”. Zdaniem osób kontrolujących liczba proponowanych szkoleń jest niewystarczająca i należałoby zwiększyć ofertę szkoleń mających na celu podniesienie kwalifikacji rodziców zastępczych w oparciu o ich potrzeby oraz dokładniej dokumentować informowanie rodzin o proponowanych szkoleniach (zaproszenia, notatki). Zgodnie z oświadczeniem Kierownika PCPR w Lipnie umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka następuje zawsze za zgodą odpowiednio rodziców zastępczych lub prowadzących rdd. Zgoda ta wyrażana była na piśmie w momencie składania wniosku o przyznanie przysługujących im świadczeń lub w postaci odrębnego dokumentu. Realizację ww. zapisu ustawy zespół kontrolujący ocenił pozytywnie.

Stosownie do art. 54 ust. 1 i 2, art. 55 ust. 1, art. 61a ustawy o wspieraniu rodziny, Starosta Lipnowski podpisywał umowy o prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka. W okresie kontrolowanym na terenie powiatu funkcjonowały 3 zawodowe rodziny zastępcze (w tym 1 pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego) i 1 rodzinny dom dziecka (w dalszej części zwany dom lub rdd). W aktach rodzin i rdd znajdowały się między innymi aktualne badania lekarskie i opinie psychologiczne osób sprawujących funkcje oraz oceny tych środowisk pod względem ich predyspozycji do wypełniania wyznaczonych zadań i jakości wykonywanej pracy. Inspektorzy potwierdzili właściwe przygotowanie formalne wszystkich osób prowadzących dom i osób pełniących funkcje zawodowych rodzin zastępczych.

Podczas analizy Umowy podpisanej przez Starostę z państwem XX (rodzina pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego) kontrolujący stwierdzili w niej brak zapisów wymaganych art. 54 ust. 3 pkt 12a ww. ustawy, wprowadzonych nowelizacją z 25 lipca 2014 r., tzn. brak określenia kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, w którym ma być pełniona funkcja rodziny zastępczej. W żadnej Umowie (rodziny zastępcze i rdd) nie znaleziono natomiast zapisów na temat możliwości korzystania ze szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji przez rodziców zastępczych (odpowiednio art. 54 ust. 3 pkt 10 i art. 62 ust.2 pkt 8 ustawy) oraz określenia zakresu niezbędnej pomocy dla rodziny w sytuacjach opisanych w art. 54 ust. 3 pkt 11 i odpowiednio art. 62 ust. 2 pkt 9 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy, w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność w pieczy zastępczej i spełniają dodatkowe warunki określone w art. 37 ust. 2 cytowanej ustawy. W rodzinnym domu dziecka, tak opisanych podopiecznych w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 8 (art. 61 ust. 1 ustawy). Zarówno w rodzinach zastępczych, jak i w rodzinnych domach dziecka, w razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, po uzyskaniu zgody osób sprawujących pieczę i

pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w myśl art. 53 ust. 2 dla rodzin i art. 61 ust. 2 ustawy dla rodzinnych domów dziecka, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Kierownik PCPR w Lipnie udzieliła zespołowi kontrolującemu pisemnej informacji, iż w okresie objętym kontrolą w rdd od lipca do grudnia 2018 r. przebywało 9 podopiecznych, a w zawodowej rodzinie zastępczej w 2017 i 2018 r. konieczne było umieszczenie czwartego dziecka. Żaden z opisanych przypadków umieszczenia dzieci ponad wyznaczoną granicę nie był spowodowany koniecznością zapewnienia pieczy rodzeństwu, a jedynie taki powód przy przekraczaniu limitów dopuszcza ustawodawca w cytowanym art. 53 ust. 2 ustawy.

W sytuacji, opisanej w zamieszczonym wyżej jako Dowód: akta kontroli str. 280 Protokole przyjęcia wyjaśnień, dotyczącej zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, zastosowanie może mieć natomiast art. 58 ust. 2 ustawy, który określa, kiedy rodzina może odmówić przyjęcia dziecka, co stanowi często podstawowe kryterium przy kierowaniu tam dzieci w sytuacji konieczności natychmiastowego zapewnienia im pieczy zastępczej i w niektórych interpretacjach dopuszcza krótkoterminowe umieszczenie dzieci powyżej liczby określonej w art. 52 ust. 2 ustawy.

W ramach dalszych działań skontrolowano w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego realizację art. 36 (zgoda rodziców na umieszczenie dziecka w rodzinie), art. 53 ust. 2 (zgoda rodziny i opinia koordynatora przy umieszczaniu tam powyżej trzeciego dziecka) i art. 58 ust. 4 ustawy, określającego czas pobytu dzieci w tej rodzinie. Przeanalizowano także przypadki przedłużania takiego pobytu. Procesy oceniono na podstawie dokumentacji m.in. małoletnich XX., XX., braci XX., rodzeństwa: XX., XX. i XX. Stwierdzono, że akta zawierają zgody rodziny na umieszczenie w niej konkretnych dzieci, pozytywne opinie koordynatora i zgody rodziny przy przekraczaniu limitu umieszczania dzieci, a także zgody organizatora na przedłużenie pobytu małoletnich do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania regulującego ich sytuację prawną oraz niezbędne, tematyczne Postanowienia sądu. Kontrola nie wykazała w tym zakresie nieprawidłowości. Dodatkowo dokumentacja zawierała potwierdzenie podejmowanych przez PCPR w Lipnie starań o znalezienie rodziny zastępczej dla braci XX. na terenie całego kraju, co kontrolujący ocenili jako bardzo dobrą praktykę.

Prawidłowo oceniono dokumentowanie przekazania opieki przez rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego do rodziny zastępczej, na podstawie akt małoletniego XX. Zgodnie z art. 128 ustawy o wspieraniu rodziny, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Pierwszej oceny dokonuje nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w nich pierwszego dziecka, kolejnej po upływie roku od pierwszej oceny, a następnych nie rzadziej niż co 3 lata, do czego zobowiązuje art. 134 ust. 1 i 2 ustawy. W myśl art. 134 ust. 4 tej samej ustawy oceny należy także dokonywać na 3 miesiące przed wygaśnięciem umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i rodzinnymi domami dziecka, w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu ich obowiązywania. Ocenie podlegają predyspozycje do pełnienia powierzonej funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz jakość dotychczas wykonywanej pracy (art. 132 ww. ustawy), przy konsultacji co najmniej z koordynatorem rodzinnej pieczy oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka (art. 133 ustawy).

Kontrolujący na podstawie analizy przedstawionych akt stwierdzili, że organizator pieczy na terenie powiatu lipnowskiego dokonywał ocen rodzin w terminach zgodnych z określonymi w art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny. Przy przedłużeniu okresu obowiązywania umowy z rdd w dniu 11.07.2017 r. (na wniosek osób prowadzących z 10.07.2018 r.), dysponowano oceną dokonaną w dniu 31.03.2018 r., a przygotowując się aktualnie do przedłużenia umów z zawodową rodziną zastępczą państwa XXX. i zawodową rodziną zastępczą pani P. (umowy do 31.12.2018 r.), ocen dokonano 01.10.2018 r., dochowując terminu narzuconego art. 134 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny.

Działania PCPR w tym obszarze zespół kontrolujący ocenił ogólnie jako prawidłowe, przy czym w rozmowie z Kierownikiem zwrócono uwagę, żeby w dokumencie świadczącym o ocenie rodziny przy przedłużaniu okresu obowiązywania umowy, znajdowało się wyraźne odniesienie do realizacji celu oceny, jaki został określony w art. 134 ust. 4, tj. ustalenie zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy.

Na podstawie przedstawionych dokumentów nie można także potwierdzić prawidłowej realizacji art. 133 ustawy, który nakazuje organizatorowi dokonywanie oceny rodziny i rodzinnego domu dziecka w konsultacji co najmniej z koordynatorem i asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka. Na arkuszu oceny wykorzystywanym w powiecie jest podpis koordynatora, co świadczy o prowadzonych z nim konsultacjach, jednak nie ma żadnej informacji o zasięgnięciu opinii właściwego asystenta lub o jego braku w środowisku rodzinnym dziecka.

Art. 64 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i warunki konieczne do spełnienia podczas zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i w pracach gospodarskich. W powiecie lipnowskim rodzinny dom dziecka i zawodowe rodziny zastępcze korzystały z takiej możliwości wsparcia. Na wniosek osób prowadzących, zgodnie z postanowieniem art. 64 ust. 3 ustawy, z osobami wskazanymi w tych wnioskach Starosta Lipnowski podpisywał Umowy zlecenia. W dokumentacji znajdują się Oświadczenia osób zatrudnianych o spełnianiu wszystkich wymogów określonych w ww. art. ust. 5 ustawy i dodatkowo umieszczano informacje z Rejestru Sprawców Przemocy na Tle Seksualnym potwierdzające, że osoby te nie figurują w Rejestrze. Załącznikami do Umów są min. „Ewidencja liczby godzin wykonywania umowy zlecenie” i „Rachunek do umowy zlecenie”, stanowiącą podstawę do wypłaty comiesięcznego wynagrodzenia. Zmian w Umowach dokonywano Aneksami.

W roku 2017 na terenie powiatu zatrudniono 2 osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i w pracach gospodarskich, a w 2018 w rodzinach zawodowych i rdd pomagały 3 osoby. Zespół kontrolujący realizację zadania ocenił pozytywnie.

Analizie podlegał również proces powoływania rodzin pomocowych w okresie objętym kontrolą. Z oświadczenia Kierownika PCPR w Lipnie wynika, że w tym okresie powołano 1 rodzinę pomocową. Powodem zawarcia umowy był fakt wykorzystania przez pogotowie rodzinne prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, co jest zgodne z art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy, a zawarcie kolejnej umowy spowodowane było wystąpieniem nieprzewidzianych trudności

w rodzinie zastępczej (art. 73 ust. 2 pkt 2 ustawy). Rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego poinformowała Organizatora o terminie czasowego niesprawowania opieki w terminie 30 dni przed planowanym rozpoczęciem. Umowa zawiera wszystkie elementy, o których mowa w art. 75 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny. O zawartej umowie Starosta Lipnowski powiadomił Sąd, co wynika z art. 75 ust. 3 ustawy. Zespół kontrolujący zwrócił jednak uwagę na fakt zawarcia kolejnej umowy bez spełniania warunku z art. 39 ust. 2 ustawy, który stanowi, że rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe. W dokumentacji nie znaleziono potwierdzenia złożonego wniosku, a w notatce służbowej pracownika zawarto informację, że decyzję o pozostaniu małoletniego w rodzinie pomocowej podjęła Kierownik PCPR. Informację do Sądu o zawarciu kolejnej umowy przekazała w rozmowie telefonicznej pracownik PCPR, co również nie stanowi prawidłowej realizacji przepisów ustawy. Pomimo tych niedokładności zespół kontrolujący pozytywnie ocenił proces powoływania rodzin pomocowych na terenie powiatu.

Skontrolowano również realizację zapisów ustawy dotyczących przyznawanych świadczeń fakultatywnych dla rodzin zastępczych. W PCPR w Lipnie nie obowiązują wewnętrzne procedury dotyczące przyznawania świadczeń dla rodzin, lecz są one przyznawane zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Informację o przyznaniu świadczeń fakultatywnych dla rodzin zastępczych przedstawiła w tabeli Kierownik PCPR. Centrum w okresie objętym kontrolą przyznało łącznie 3 świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz 2 świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego. W 2017 r. odmówiono natomiast zakupu aparatu ortodontycznego, dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, a także zakupu okularów korekcyjnych. Powodem odmowy był brak zabezpieczonych środków na świadczenia fakultatywne w budżecie powiatu. Kontrola realizacji przez PCPR zapisów art. 38a ww. ustawy, tj. gromadzenia i przekazywania środowiskom zastępczym informacji i dokumentów wymienionych w przywołanym art. ustawy, nie wykazała uchybienia w tym zakresie. W aktach znajdowały się oświadczenia o przekazywaniu lub posiadaniu przez rodzinę dokumentów i informacji wymienionych w cyt. art. ustawy. Do Ośrodków Pomocy Społecznej kierowane były prośby o przekazanie planu pracy z rodziną bądź informacji o sytuacji rodziny biologicznej. Podczas czynności kontrolujący zwrócili uwagę, iż w dokumentacji brakowało potwierdzeń przekazania lub posiadania diagnoz psychofizycznych dzieci (ww. art. ust. 1 pkt 7 ustawy) przez środowiska zastępcze. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika PCPR, Centrum nie posiada diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w pieczy. Wyjątek stanowią małoletni z uregulowaną sytuacją prawną, gdzie przy zgłoszeniu do Ośrodka Adopcyjnego przygotowywane są dane o rozwoju psychofizycznym dziecka. Problem omówiono w rozmowie z Kierownikiem PCPR. Ponadto, zatrudniony w trakcie kontroli psycholog w zakresie czynności posiada obowiązek przeprowadzenia diagnoz psychofizycznych dzieci.

Kontrolujący poddali analizie także dokumentację dotyczącą dziecka, szczególnie Plany Pomocy Dziecku (zwane dalej planami, PPD) oraz ich modyfikacje dla m.in. małoletnichXXXXXXXXXXXX. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że w części planów nie określa się celów pracy, nie ustala się terminów obowiązywania PPD (plan dla XX. z 27 lutego 2018 r.). W trakcie oceny badanego materiału stwierdzono w dokumentacji brak uwzględnienia informacji zawartych w opiniach szkolnych, orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, jak i w opiniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczne (modyfikacja Planu XX z dnia 22 czerwca 2018 r. zawiera tylko ogólną informację o realizacji zaleceń zawartych w opinii). Podczas analiz zauważono także, że modyfikacji PPD dokonuje się jedynie w pojedynczych przypadkach, które stanowią swoistą diagnozę aktualnej sytuacji dziecka. Zespół inspektorów zwrócił również uwagę na fakt, iż w kontrolowanej jednostce nie uaktualnia się PPD. Większość dzieci posiada pierwszy, a zarazem jedyny Plan utworzony np. w 2012 r. W ocenie kontrolujących, w momencie dokonania istotnych zmian dotyczących aktualnej sytuacji życiowej dziecka czy też zmian odnoszących się do metod pracy z podopiecznym, sporządzony plan przestaje być aktualny i winno się sporządzić nowy dokument, który odzwierciedli aktualną sytuację dziecka i wyznaczy nowe cele pracy z dzieckiem. Plan Pomocy Dziecku musi podlegać stałemu monitorowaniu i powinny być w nim na bieżąco dokonywane zmiany stosownie do ujawniających się potrzeb oraz zmieniających się warunków, w jakich znajduje się dziecko. Ponadto, w planach pomocy wychowanków XXXXXXXXXXXX pozostawiano puste miejsca, wyznaczano tylko cele długoterminowe lub krótkoterminowe, w obszarze zatytułowanym „termin realizacji” wpisywano „trudno stwierdzić” w ocenie zespołu kontrolnego tak sporządzona dokumentacja nie wskazuje na planowanie pracy z dzieckiem i może świadczyć o braku indywidualnego podejścia do sytuacji dziecka. Plany pomocy dziecku podpisywane są przez rodzica zastępczego i pracownika, który je przygotował. Kontrolujący zwrócili przy tym uwagę, że zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny, plan pomocy dziecku przygotowywany powinien być przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub organizatora pieczy (w sytuacji, gdy rodzina nie jest objęta opieką koordynatora - art. 77 ust. 1a ustawy) we współpracy nie tylko z rodziną zastępczą, ale także z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z naturalną rodziną dziecka. W planach przedstawionych do kontroli przez powiat lipnowski (poza planami XXXXXXXXXX) nie zawarto informacji o współdziałaniu przy planowaniu pomocy z lokalnymi ośrodkami wspierania rodzin dzieci, umieszczanych w pieczy zastępczej. Trudno jest więc ustalić czy w przypadku danego dziecka koordynator nie współpracował z asystentem, czy rodzinie nie był przyznany asystent rodziny.

Zgodnie z art. 129 ustawy, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu lipnowskiego dokonywał oceny sytuacji dziecka. Dokumentacja w tym zakresie składała się z opinii organizatora dotyczącej zasadności dalszego pobytu w pieczy, przesyłanej do sądu, zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy, oraz oceny sytuacji dziecka dokonywanej przez zespół. Z posiedzenia zespołu odbytego w jednym dniu sporządzano ogólny protokół z wyszczególnieniem ocenianych dzieci wraz z podpisami członków zespołu oraz innych uczestniczących w zespole osób. Zespół kontrolujący ocenił realizację art. 130 ust. 1 ustawy, który wyszczególnia z czyim udziałem należy dokonywać oceny sytuacji dziecka. W dokumentacji znajdowały się potwierdzenia w postaci zaproszeń m.in. do rodziców, szkół, ośrodków pomocy społecznej. Zespół kontrolujący zwrócił uwagę na fakt dokonania oceny dziecka z wyłączeniem psychologa, o którym mowa w art. 130 ust. 1 pkt 3 ustawy. Prawidłowo natomiast oceniono realizację zapisów art. 131 ust. 1 ustawy dotyczący terminów.

Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka dokonuje się w celach określonych w art. 129 ustawy. Jednym z wyszczególnionych celów jest analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i z rodziną.

W dokumencie oceny przedstawionym do kontroli znajduje się punkt dotyczący stosowanych metod pracy, jednak w żadnej z przedstawionych ocen nie zaznaczono stosowanej metody pracy, ani nie uwzględniono żadnej analizy. Realizacji art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny, tj. obowiązku wysłuchania dzieci, Powiat dokumentuje w formie notatek służbowych, a także informację o wysłuchaniu dziecka odnotowuje w miesięcznej karcie pracy. Kontrolujący w rozmowie z zespołem wspierania rodziny ustalili, że realizacja art. 4a ustawy będzie dokumentowana właśnie w formie osobnej notatki, szczególnie w sytuacji dokonywania oceny sytuacji dziecka.

Analizując wykonywanie zapisu art. 47 ust. 5 ustawy inspektorzy stwierdzili, że Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje, co najmniej raz na 6 miesięcy właściwy sąd o całokształcie sytuacji dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.

W toku podjętych czynności poddano analizie wypełnianie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 7 ustawy, tzn. składania wniosku o wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie wydania zarządzeń celem uregulowania sytuacji dziecka, gdy od jego umieszczenia w pieczy zastępczej upłynęło 18 miesięcy. Na podstawie badanej dokumentacji kontrolujący potwierdzili właściwe wywiązywanie się PCPR z zadania.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Kierownik PCPR w Lipnie podejmowała działania w tym zakresie. PCPR przed złożeniem pozwu kierowało pisma do rodziców biologicznych w sprawie zadeklarowania przez nich dobrowolnej wysokości alimentów. W 2017 r. skierowano 4 pozwy o alimenty dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz zawarto 1 ugodę alimentacyjną. Sąd we wszystkich przypadkach zasądził od pozwanych świadczenie na rzecz małoletnich. W 2018 roku złożono 3 pozwy o alimenty, we wszystkich przypadkach zasądzono alimenty. Pisemną informację na temat działań podejmowanych na rzecz alimentacji dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie lipnowskim przekazała Kierownik PCPR.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, wykonując zapis art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, współpracuje z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, Oddział we Włocławku (zwany też Ośrodkiem, K-POA). W przypadku dzieci, zgłoszonych przez PCPR w myśl art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, do Ośrodka wraz ze zgłoszeniem przekazywano pełną dokumentację wymienioną w art. 139a ustawy. W sytuacji powzięcia przez K-POA informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia, placówka na podstawie art. 142 ust. 2 ustawy występowała do PCPR o przekazanie niezbędnych dokumentów i informacji. Po posiedzeniu Komisji w sprawie kwalifikacji do przysposobienia krajowego, Ośrodek przekazywał do Centrum dokument potwierdzający kwalifikację lub odmowę zakwalifikowania dziecka do przysposobienia. Ilościowe dane na temat realizacji zadania przedstawiła w pisemnym wyjaśnieniu Kierownik PCPR.

- **Instytucjonalna forma pieczy zastępczej**

Na terenie powiatu lipnowskiego na dzień 13 grudnia 2018 r. funkcjonowały 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze: POW „Parkowa” w Lipnie, POW „Na zakręcie” w Lipnie oraz POW „Zakątek” w Lipnie. Ilościowe dane dotyczące przekroczeń dopuszczalnego limitu miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie pisemnej przedłożyła Kierownik PCPR. W 2017 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem umieszczono 15 wychowanków z powiatu lipnowskiego. Obowiązywało wówczas w tej kwestii 11 porozumień, a dzieci przebywały w 8 powiatach. W roku 2018, na podstawie 13 porozumień w 8 innych powiatach przebywało 11 dzieci z powiatu lipnowskiego. Dane statystyczne na temat dzieci z terenu powiatu, przebywających w pieczy instytucjonalnej poza własnym powiatem, przedstawiła Kierownik PCPR.

V. Tworzenie warunków do powstawania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych

PCPR w Lipnie realizowało zapis art. 180 pkt 4 ustawy m.in. promując ideę rodzicielstwa zastępczego. W ramach działań Centrum umieszczało na stronie internetowej jednostki artykuły mające na celu zwiększenie dostępności informacji dotyczących pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze. W kontrolowanej jednostce znajdują się również plakaty promujące idee rodzicielstwa zastępczego pt. „Podziel się Domem, wypełnij go miłością...”. W ramach działań podjęto również współpracę z parafiami funkcjonującymi na terenie powiatu. Księża podczas ogłoszeń przekazują informację o możliwości utworzenia rodziny zastępczej. W ramach realizacji projektu „Rodzina w centrum” w 2017 r. zorganizowano cztery spotkania dotyczące rozwoju rodzinnej formy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych dla 14 dzieci. Ponadto Centrum współpracuje ze szkołami, sędziami, kuratorami, pracownikami socjalnymi z terenu powiatu, przedstawicielami Rady Powiatu Lipnowskiego, służbami zdrowia, policją, Ośrodkiem Adopcyjnym. Dane na temat promowania idei opieki zastępczej i podjętych w tym zakresie działań na terenie powiatu lipnowskiego, przekazała w formie pisemnej Kierownik PCPR.

VI. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez organizowanie specjalistycznego poradnictwa, pomocy wolontariuszy

Realizując zadania z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny, w okresie objętym kontrolą organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał rodzicom możliwość korzystania z indywidualnych porad. W ramach realizacji ww. artykułu prowadzono poradnictwo:

- o psychologiczne - łącznie udzielono 35 porad dla rodziców zastępczych i 44 porad dla wychowanków,
- o pedagogiczne – w ramach, którego skorzystano z 17 porad dla rodziców zastępczych i 31 porad dla wychowanków,
- o prawne - rodzicom i wychowanką łącznie udzielono 66 porad,

- o psychiatryczne - skorzystano z 5 porad dla rodzin zastępczych i 8 porad dla wychowanków.

W ramach realizacji projektu „Rodzina w Centrum” rodzinom zastępczym zapewniono również warsztaty wzmocniające kompetencje rodzicielskie. Informacje o możliwości podnoszenia kompetencji środowiska zastępcze uzyskiwały podczas wizyty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w rodzinach, czy też za pomocą środków teleinformatycznych.

Realizując projekt „Rodzina w Centrum” powiat lipnowski zapewniał także warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci oraz zajęcia animacyjne. W latach 2017-2018 Centrum nie korzystało z pomocy wolontariuszy (Dowód: akta kontroli str. 323).

VII. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz powoływanie centrów do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika PCPR, na terenie powiatu lipnowskiego nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Na terenie Powiatu Lipnowskiego funkcjonuje Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Parkowa” w Lipnie ul. Okrzei 4, obsługująca administracyjnie dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze.

VIII. Działalność koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Dokumentacja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej była prowadzona w sposób chronologiczny. Sporządzano kartę dziecka umieszczonego w pieczy oraz kartę rodziny. Wizytę odnotowywano w miesięcznej karcie pracy. Analogicznie prowadzono akta rodzin objętych opieką z ramienia organizatora. Kontrolujący, na podstawie rozmowy z koordynatorami oraz analizy miesięcznej karty pracy stwierdzili, iż średnia częstotliwość wizyt pracowników w środowisku wynosiła 1 raz w miesiącu. Taki stan rzeczy miał również miejsce w sytuacji, gdy pracownik nie zastał rodziny w domu (kolejna wizyta odbywała się dopiero np. miesiąc później). Pracownik socjalny natomiast wizytował środowisko średnio raz na 6 miesięcy, w razie potrzeby częściej. Ponadto pracownicy, według oświadczenia Kierownika PCPR, byli w stałym kontakcie telefonicznym z rodzinami, a w razie potrzeby w siedzibie Centrum. Z rozmów telefonicznych sporządzano notatki służbowe.

Zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych. Z oświadczenia Kierownika PCPR wynika, że każdy z zatrudnionych koordynatorów w dniu kontroli sprawował opiekę nad 15 rodzinami, natomiast pracownik z ramienia organizatora, wypełniający zadania koordynatora na podstawie ww. art. ust. 1a ustawy, nad 26 rodzinami.

Analiza dokumentacji potwierdza realizację na terenie powiatu lipnowskiego zadań wynikających z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy, stanowiących, że rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmowane są, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, brak jest jednak we wniosku informacji o zasięgnięciu opinii rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W myśl art. 77 ust. 3 pkt 7 cytowanej ustawy, koordynator sporządza sprawozdanie z efektów pracy za miniony rok i przedkłada je organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. Aktualne sprawozdanie koordynatora w powiecie lipnowskim za 2017 r. sporządzone zostały w sposób prawidłowy, tj. oddzielnie przez każdego z koordynatorów. W trakcie kontroli ustalono jednak, że specjalista pracy socjalnej realizujący zadania koordynatora, nie sporządzał sprawozdania z efektów pracy, mimo, iż wykonywał inne zadania koordynatora. W ocenie zespołu kontrolującego stanowi to uchybienie i skoro pracownik wykonuje zadania koordynatora również powinien przedkładać wyżej wymienione sprawozdanie. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownik wypełniający zadania koordynatora z ramienia organizatora w okresie objętym kontrolą podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i systematyczne samokształcenie (zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy), na co przedstawili pisemne oświadczenia. Zespołowi kontrolnemu przedłożono także zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniach.

IX. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu

PCPR po otrzymaniu postanowienia sądu o utworzeniu rodziny zastępczej podejmowało działania mające na celu ich finansowe wsparcie. Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny, Centrum udzielało rodzinom zastępczym świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w wysokości 694 zł miesięcznie w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka - 1052 zł miesięcznie. Ponadto, na wniosek rodziny zastępczej, zgodnie z art. 88 ust. 1 ww. ustawy, PCPR przyznawało świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 81 i 83 ustawy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 kwietnia 2016 r. przepisami znowelizowanej ustawy o wspieraniu rodziny, wprowadzonymi ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, rodzinie zastępczej do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przyznano dodatek w wysokości 500 zł miesięcznie, zwany „dodatkiem wychowawczym”. PCPR w Lipnie wypłaciło w 2017 r. dodatek wychowawczy 40 rodzinom zastępczym, w których przebywało 68 wychowanków na łączną kwotę 351.861,05 zł. W 2018 r. do dnia kontroli wypłacono z tego tytułu 333.461,71 zł 44 środowiskom zastępczym, opiekującym się łącznie 71 podopiecznymi. W 2017 r. na terenie powiatu lipnowskiego funkcjonowało 61 rodzin zastępczych, w których przebywało 99 dzieci (2 rodziny zastępcze zawodowe dla 7 dzieci, 37 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 50 dzieci, 20 rodzin zastępczych niezawodowych dla 25 dzieci, 1 rodzinny dom dziecka dla 8 dzieci oraz 1 rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego dla 9 dzieci). Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej dla tych rodzin wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2017 r. wyniosła 883.221,91 zł.

Ponadto w 2017 r. sfinansowano pobyt 22 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na łączną kwotę 218.177,76 zł. Na utrzymanie 5 wychowanków pochodzących z innych powiatów, powiat lipnowski otrzymał zwrot w wysokości 58.414,80 zł. W 2018 r. do dnia 6 grudnia na terenie powiatu lipnowskiego funkcjonowało natomiast 57 rodzin zastępczych, w których przebywało 94 dzieci (2 rodziny zastępcze zawodowe dla 6 dzieci, 17 rodzin zastępczych niezawodowych dla 22 dzieci, 36 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 48 dzieci, 1 rodzinny dom dziecka dla 9 dzieci oraz 1 rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego dla 9 dzieci). Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2018 r. wyniosła 832.429,82 zł. Za pobyt 26 wychowanków w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2018 r. przekazano kwotę 220.009,49 zł. Na utrzymanie 8 wychowanków pochodzących z innych powiatów, powiat lipnowski otrzymał zwrot w wysokości 61.111,46 zł. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w roku 2017 i 2018 r. przebywało łącznie 28 wychowanków z powiatu lipnowskiego i z tego tytułu w 2017 r. wydatkowano 627.146,99 zł na pokrycie kosztów za 15 dzieci, 2018 r. do dnia 30 listopada 2018 r. wydatkowano 455.033,41 zł – 13 dzieci. Za pobyt dzieci z innych powiatów w placówce opiekuńczo-wychowawczej Powiat Lipnowski w 2017 roku uzyskał zwrot kosztów utrzymania w wysokości 207.179,02 zł (6 dzieci), za pobyt 4 dzieci w 2018 r. kwotę 157.074,67 zł.

X. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych, o których mowa w art. 180 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 213)

W okresie poddanym kontroli PCPR w Lipnie sporządzało z zachowaniem wymaganego terminu sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres:

- od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 19 lipca 2017 r.,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r. – przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 16 stycznia 2018 r.,
- od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 6 lipca 2018 r.

Kwartalne sprawozdanie z realizacji dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o czym mowa w przywołanym wyżej rozporządzeniu MRPiPS, za 2017 oraz 2018 r. przekazane zostały do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy za okres:

- od 1 stycznia do 31 marca 2017 r. - w dniu 11 kwietnia 2017 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2017 r. - w dniu 17 lipca 2017 r.,
- od 1 lipca do 30 września 2017 r. - w dniu 4 październik 2017 r.,
- od 1 październik do 31 grudnia 2017 r. – w dniu 5 stycznia 2018 r.,
- od 1 stycznia do 31 marca 2018 r. – w dniu 6 kwietnia 2018 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2018 r. - w dniu 2 lipca 2018 r.,
- od 1 lipca do 30 września 2018 r. - w dniu 2 październik 2018 r.

Powyższe zestawienie potwierdza zachowanie wymaganych terminów.

XI. Ponoszenie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przekazywanie do BIG informacji, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 194 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu, w formie decyzji administracyjnej ustala wysokość opłaty rodziców biologicznych za pobyt ich dziecka w pieczy. Na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy do wydawania decyzji w swoim imieniu może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Rada Powiatu w Lipnie, realizując zapis art. 194 ust. 2 przywoływanej wyżej ustawy, w drodze Uchwały Nr XIX/126/2012 z dnia 4 kwietnia 2012 r. określiła szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W myśl przyjętej w powiecie procedury, działając z upoważnienia Starosty Lipnowskiego (Dowód: akta kontroli str. 55-56), po przeprowadzeniu czynności ustalających aktualną sytuację życiową rodziców zobowiązanych do finansowania pobytu swoich dzieci w pieczy zastępczej, Kierownik PCPR wydaje przedmiotowe decyzje o wysokości ustalonej opłaty lub odstąpieniu od jej ustalenia. W aktach znajdują się min. informacje o wszczęciu postępowania z zawartym w nich spisem dokumentów, jakie będą niezbędne do ustalenia aktualnej sytuacji materialnej rodzica, wnioski o odstąpienie od ustalenia opłaty, oświadczenia o stanie majątkowym rodziców biologicznych, zaświadczenia o regulowaniu alimentów na rzecz dzieci, zaświadczenia z ośrodków pomocy społecznej. W powiecie lipnowskim nie było przypadku powstania zaległości z tytułu nieuiszczenia opłat przez rodziców za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej, dlatego nie zaistniała konieczność zgłaszania do BIG odpowiedniej informacji gospodarczej. Zespół kontrolujący analizując Regulamin Organizacyjny Centrum zwrócił uwagę na umieszczenie w rozdziale VI § 16 oraz § 17 dokumentu zadania związanego

z przekazywaniem do biura informacji gospodarczej informacji dotyczącej zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (dowód: akta kontroli str. 39-37). Zadania te mieliby wykonywać: pracownik ds. świadczeń dla rodzin zastępczych oraz pracownik ds. pomocy instytucjonalnej. Art. 193 ust. 8 ustawy stanowi, że w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy, starosta przekazuje do BIG informację o powstaniu tej zaległości. W cytowanych przepisach brak jest prawnych możliwości upoważnienia kogokolwiek do realizacji tego zadania.

XII. Sprawowanie kontroli

Zarząd powiatu, na podstawie art. 38b ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie swojego powiatu. Ustalono, że w ramach realizacji zadania, Organizator na bieżąco przekazuje ewentualne problemy i informacje o sytuacji w rodzinach na posiedzeniach Zarządu oraz corocznie przedkłada sprawozdanie ze swojej pracy. Ust. 2 ww. art. ustawy stanowi, że Zarząd powiatu może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli członka zarządu, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej powiatu. Osobami upoważnionymi nie mogą być pracownicy kontrolowanych jednostek. Z uzyskanych wyjaśnień przekazanych przez Kierownika PCPR w Lipnie wynika, że Zarząd Powiatu Lipnowskiego dotychczas nie skorzystał z uprawnienia ww. przepisów i nie upoważnił nikogo do sprawowania kontroli w jego imieniu. Rozdział II Regulaminu Organizacyjnego zat. Zadania PCPR w § 5 pkt 11 stanowi natomiast, że do zadań PCPR należy sprawowanie kontroli w imieniu Zarządu nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rdd oraz placówkami opiekuńczo wychowawczymi na podstawie art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny Dowód: akta kontroli str. 29). Zdaniem zespołu kontrolującego, jako, że osobami upoważnionymi nie mogą być pracownicy kontrolowanych jednostek, to zadaniem PCPR nie może być sprawowanie kontroli nad rodzinami oraz prowadzącymi rdd. W związku z powyższym konieczne jest usunięcie bądź zmiana ww. zapisu z regulaminu organizacyjnego Centrum.

XIII. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187 ust.1 ustawy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy, w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W 2017 r. dotacja dla powiatu wyniosła 45.800,00 zł, w 2018 r. – 50.400,00 zł i w obu przypadkach kwoty pozwoliły na dofinansowanie zatrudnienia 2 koordynatorów.

XIV. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy

Zgodnie z pisemnym oświadczeniem Kierownika PCPR w Lipnie, na terenie powiatu w pieczy zastępczej nie przebywają osoby, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy tj. cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub na podstawie uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

XV. Osoby pełnoletnie w pieczy zastępczej

Zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, po spełnieniu ustawowych warunków, mogą przebywać i korzystać z pomocy osoby pełnoletnie. W 2017 r. we wszystkich rodzinach zastępczych na terenie powiatu lipnowskiego było 23 takie osoby. Na dzień 13 grudnia 2018 r. 17 osób pełnoletnich przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatu. W instytucjonalnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą przebywała 1 taka osoba. W trakcie kontroli stwierdzono, że aktualnie funkcjonuje 14 rodzin zastępczych, opiekujących się wyłącznie pełnoletnimi wychowankami (stan na 13 grudnia 2018 r.). Środowiska te objęte były opieką organizatora. Praca w tych środowiskach polegała na tworzeniu oraz monitorowaniu realizacji indywidualnego programu usamodzielniania wychowanka. Na podstawie złożonych wyjaśnień ustalono także, iż rodziny te są ujmowane w rejestrze rodzin zastępczych, przekazywanym do sądu zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, iż kontrolowana jednostka nie wymaga od rodzin zastępczych sprawujących opiekę wyłącznie nad pełnoletnimi wychowankami dostarczania co 2 lata zaświadczeń lekarskich ani też opinii o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej co stanowi brak realizacji art. 46 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zdaniem zespołu kontrolującego, skoro rodzina pobiera świadczenia na utrzymanie dzieci, podlega ocenie oraz umieszczana jest w rejestrze to również powinna spełniać wszystkie wymagania z art. 42 ustawy, w tym posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie oraz opinię psychologiczną. Powyższe dotyczy wyłącznie rodzin niezawodowych, bo tylko takie, zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy posiadają taki obowiązek. Zespół kontrolujący przeprowadził analizę dokumentacji pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej. Działania PCPR w zakresie realizacji art. 37 ust. 2, a także art. 145 ust. 2 i 4 ustawy oceniono pozytywnie. W aktach znajdowały się dokumenty potwierdzające terminowe wskazanie opiekunów usamodzielnienia, ich pisemne zgody na pełnienie funkcji oraz indywidualne programy usamodzielniania wychowanków, przygotowane w wyznaczonym okresie i zatwierdzone przez Kierownika PCPR. Centrum w Lipnie dokonuje oceny rodziny, w której przebywają wyłącznie pełnoletni wychowankowie.

XVI. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym oraz finansowanie pomocy

PCPR w Lipnie przyznawało pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, określoną w art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W pieczy zastępczej na

kontynuowanie nauki przez 21 wychowanków wydatkowano w 2017 r. kwotę 81.291,00 zł. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 7 wychowanków w łącznej kwocie 34.650,00 zł, natomiast z pomocy na zagospodarowanie w ogólnej wysokości 9.000,00 zł skorzystało 5 osób. Z kolei w 2018 r. na pomoc finansową związaną z kontynuowaniem nauki przez 18 wychowanków przekazano kwotę 80.445,00 zł. W tym czasie pomoc pieniężną na usamodzielnienie w łącznej wysokości 23.609,00 zł otrzymały 4 osoby, natomiast z pomocy na zagospodarowanie w kwocie 6.154,00 zł skorzystało 4 wychowanków. Poza pomocą finansową wychowankom zapewnia się udział w szkoleniach przeznaczonych dla pełnoletnich wychowanków mających na celu rozwijanie świadomości zawodowej podopiecznych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia. Po analizie przedstawionej dokumentacji dotyczącej udzielania pomocy osobom usamodzielnianym, działania PCPR w tym zakresie uznano za właściwe, zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

Stwierdzone uchybienia, wynikają z nieprawidłowej interpretacji obowiązujących przepisów prawa. Po zrealizowaniu poniżej podanych zaleceń, PCPR będzie wykonywać obowiązujące zadania w odpowiednim zakresie. Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Kierownik PCPR – pani Joanna Przybyszewska.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Wnieść o zmianę Regulaminu Organizacyjnego uwzględniając uwagi zawarte w Wystąpieniu, a dotyczące obowiązku wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych, przekazywania informacji do BIG oraz Kontroli Zarządu z art. 38 b ustawy – termin realizacji do końca maja 2019 r.
2. Dokonywać umieszczeń dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych i rdd ponad ustalone standardy wyłącznie z zachowaniem wszystkich warunków odpowiednio z art. 53 ust. 2 i art. 61 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny – termin realizacji na bieżąco.
3. Realizować zapis art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy, tj. zapewniać badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rdd – termin realizacji na bieżąco.
4. Uzupełnić umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi oraz prowadzącymi rdd o elementy ze str. 8 niniejszego wystąpienia – termin realizacji do końca kwietnia 2019 r.
5. Uzupełnić dokumentację o sprawozdania z efektów pracy, składane przez pracownika wykonującego zadania koordynatora, zgodnie z art. 77 ust. 1a – termin realizacji na bieżąco.
6. Przekazywać rodzinom zastępczym diagnozy psychofizyczne, o których mowa w art. 38a ust. 1 pkt 7 ustawy, przygotowywane dla dzieci kierowanych do pieczy zastępczej - termin realizacji na bieżąco.
7. Przestrzegać prawidłowego opracowywania Planów Pomocy Dziecku i ich modyfikacji, z uwzględnieniem uwag zawartych w wystąpieniu – termin realizacji na bieżąco.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 37 w dniach 12, 13 grudnia 2018 r. oraz 8, 10, 15 stycznia 2019 r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenie.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest zobowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art.198 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny: *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

¹ Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

